

Posudek diplomové práce Ing. Pavla Michálka, Ph.D. „Strategie zvládání stresu u pracovníků vybrané profese (Česká správa sociálního zabezpečení)“

Diplomová práce P. Michálka je zaměřena na odborně aktuální a společensky významné téma, strategie zvládání stresu u vybrané (a z hlediska expozice zátěži a stresu relevantní) profesní skupiny, souboru pracovníků České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ). Práce byla předložena k posouzení a obhajobě v rozsahu 89 str. textu (obsahujícího též četné grafy a tabulky) a 7 str. soupisu použité literatury. Práce je vnitřně (spíše implicity) členěna na teoretickou a empirickou část.

Teoretická část práce obsahuje tři hlavní kapitoly: první z nich obsahuje úvod do problému, druhá je věnována historii výzkumu zátěže a stresu, obsahuje též vymezení základních pojmů problematiky, popis fyziologických reakcí na stres a podává přehled různých klasifikací stresorů. Třetí kapitola analyzuje přístupy ke zvládání stresu: podává nejprve utříděný přehled vývoje poznatků o zvládání stresu, dále uvádí nejvýznamnější pojetí copingových strategií a představuje hlavní koncepty, zahrnující vliv osobnostních proměnných na zvládání zátěže a stresu. Čtvrtá kapitola se zabývá problematikou stresu v pracovním prostředí.

Empirická část práce, začínající celkově pátou kapitolou, představuje nejprve cíle práce, resp. výzkumu, zvolenou metodiku (dotazníkové šetření, využívající metody Stress Profile K. M. Nowacka a škály LOC J. Rottera) a pokračuje formulací hypotéz. Šestá kapitola podává nejprve charakteristiku souboru respondentů, dále přehled výsledků empirického šetření a sedmá kapitola představuje souhrn výsledků empirické části práce. Osmá kapitola obsahuje diskusi a devátá představuje závěr práce.

Práce je sepsána přehledně a srozumitelně, dobrou češtinou a na velmi dobré odborné úrovni. Vychází z relevantního domácího i zahraničního literárního zázemí, jež umožňuje představit vývoj hlavních poznatků o zátěži, stresu a jejich zvládání v přiměřené historické perspektivě. Empirická část práce mj. potvrdila, že soubor pracovníků ČSSZ vykazuje nadprůměrnou expozici stresovým situacím, dále že tyto pracovníci používají účelných copingových strategií a zjištěná úroveň stresu se u tohoto souboru ve vztahu k věku, délce pracovního poměru u ČSSZ a úrovni vzdělání neliší. Autor při statistickém zpracování dat a představení výsledků využívá své erudice absolventa PEF ČZU, zjištěná fakta interpretuje přiměřeně, citlivě, avšak

kriticky, což nasvědčuje tomu, že je již schopen využívat i nově vznikající erudice psychologické.

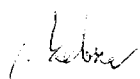
K práci mám následující připomínky:

1. Seligmanův koncept naučené bezmocnosti (1972, 1975), zmiňovaný na str. 35 – 36 byl později doplněn L. Abramsonovou, M. Seligmanem a J. Teasdalem (1978) o specificky lidskou dimenzi atribuování příčin významným životním situacím a událostem, což vedlo mj. ke koncipování depresivního atribučního stylu, založeném na přisuzování vnitřních, stálých a globálních příčin těmto významným životním událostem.
2. Časová tíseň, spojená s dokončováním práce vedla k některým terminologickým nedůslednostem. V popisu použitých metod na str. 44 se hovoří několikrát střídavě o testech a dotaznících, podobně kapitola 6 je nazvána „Interpretace výsledků testování“.
3. Stejný důvod (časová tíseň) stojí pravděpodobně za některými drobnými překlepy typu „...používané pozitivní strategie...“ na str. 71 u popisu tab. č. 19, „...stotřicetipět...“ ve 2. odst. na str. 81 atd. V abecedně řazeném soupisu literatury došlo k přehození pořadí autorů uvedených pod písmenem N, P, O.

Závěr:

Diplomová práce Pavla Michálka dokládá, že autor je schopen samostatně formulovat výzkumný problém a tvůrčím způsobem jej přiměřeně zpracovat. Práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 14. 1. 2010

doc. PhDr. Vladimír Kebza, CSc.